

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΒΑΡΗΣ

Βρισκόμαστε λίγους μήνες μετά από την υπογραφή του μνημονίου για την οριοθέτηση ΑΟΖ ανάμεσα στις κυβερνήσεις της Άγκυρας και της Τρίπολης· μήνες εθνικιστικού μονολόγου και εμπέδωσης της διακομματικής εθνικής ενότητας με όρους αντι-τουρκικής «έκτακτης ανάγκης». Το ελληνικό κράτος είδε, μέσα σε ένα πυκνό δίμηνο για τη διεθνή διπλωματία, το γεωπολιτικό αποτύπωμα του east-med, του σχεδίου του για την περικύκλωση της ανατολικής μεσογείου, να συρρικνώνεται τόσο ώστε να θεωρείται ένας ανάξιος λόγου εταίρος για τις εξελίξεις στην ανατολική μεσόγειο. Η μη-κλήση της ελληνικής κυβέρνησης στη «διάσκεψη του Βερολίνου», σε συνδυασμό με τη δηλωμένη απροθυμία του ιταλικού κράτους να ποντάρει το ενεργειακό του μέλλον στον east-med απειθερώνουν τις πλέον σκοτεινές εκδοχές του ελληνικού ιμπεριαλισμού. Το show με την εμφάνιση του Χαλίφα Χαφτάρ σε υπουργεία, ξενοδοχεία και ταβέρνες στο λεκανοπέδιο είναι μονάχα η διπλωματική κορυφή ενός στρατηγικού σχεδίου που εξυφαίνεται πάνω στη διπλωματική αποτυχία του προηγούμενου. Ας λένε ότι θέλουν τα ελληνικά κρατικά στόματα -τα αριστερά και τα δεξιά- ξέραμε καλά πως όσο ακούγαμε για «ενέργεια, διπλωματία, δημοκρατία» ο ελληνικός ιμπεριαλισμός εννοούσε «φρεγάτες, χούντες, ασφάλεια»

Θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς/καμία πως το ελληνικό κράτος ξεκίνησε την πρόσφατη επίσημη εμπλοκή του στον λιβυκό εμφύλιο με την -παντελώς αναίτια- απέλαση του Λίβου Πρέσβη από την Αθήνα στις 6.12.2019. Την οποία και ακολούθησε μια σειρά από επίμονες δηλώσεις για το πόσο «άκυρο», «αστήριχτο», «παράνομο» είναι το μνημόνιο Άγκυρας-Τρίπολης για την οριοθέτηση μεταξύ τους ΑΟΖ. Τις διατυπωμένες σε κάθε τόνο δηλώσεις ακολούθησε μια διεθνής εκστρατεία αναζήτησης παρόμοιων δηλώσεων από κάθε πιθανό σύμμαχο κράτος, σε συλλ «το γερμανικό κοινοβούλιο αποδόμησε το τουρκο-λιβυκό μνημόνιο» κ.ο.κ. Δεν μείναμε όμως εκεί.

Η μη-κλήση του ελληνικού κράτους στη «διάσκεψη του Βερολίνου» [19.01.2020] σχετικά με την εμφύλια κρίση της Λιβύης αποτέλεσε ένα (light) ταπεινωτικό επεισόδιο για την ελληνική διπλωματία. Η οποία και αναμετρήθηκε με τη φαιδρότητα της θέσης: «Η Τουρκία είναι διεθνώς απομονωμένη». Η περήφανη εξωτερική πολιτική βρέθηκε στα σχοινιά ωρούμενη πως της αξίζει μια θέση ανάμεσα στους επίσημους διεθνείς παίχτες του λιβυκού εμφυλίου. Μάλιστα. Δεν βρέθηκε κανένα διεθνές πάνελ διαθέσιμο να ανεχτεί την (πολύ) πιθανή περφόρμανς, με τον Ν. Δένδια να σκίζει live το «τουρκο-λιβυκό» μνημόνιο. Ναι, ναι σαν κι αυτή που έκανε ο Γ. Λαγός στο ευρωκοινοβούλιο αλλά με πιο σοβαρό ύφος...

Το κενό καλύφθηκε. Γρήγορα, γρήγορα η απουσία μιας καρέκλας στο Βερολίνο έγινε τραπέζι ολόκληρο... στη Βάρη!. Εκεί ο Χαλίφα Χαφτάρ, ο αγαπημένος εθνικός στρατάρχης, δείπνησε προσκεκλημένος της ελληνικής διπλωματίας, που επιχειρούσε να αποδείξει πως η απουσία από την διεθνή συνδιάσκεψη δεν σημαίνει και απουσία επιρροής στο λιβυκό πεδίο μάχης. Κατά διάρκειά του δείπνου:

Σειρά συγκεκριμένων δράσεων υποστήριξης του Εθνικού Λιβυκού Στρατού ζήτησε από την Αθήνα κατά την πρόσφατη επίσκεψή του ο στρατάρχης Χαλίφα Χαφτάρ (16 και 17 Ιανουαρίου). Σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της «Κ» ο κ. Χαφτάρ ζήτησε, μεταξύ άλλων, από την ελληνική πλευρά τον έλεγχο του FIR Αθηνών, ώστε να μη διεξάγονται πολιτικές πτήσεις από Τουρκία προς Λιβύη, και δη προς την Τρίπολη, προκειμένου να συνεχίζεται απρόσκοπτα η ενίσχυση των δυνάμεων του Φαγέζ αλ Σαράζ [...] Από την ελληνική πλευρά εκφράστηκε η πρόθεση συνδρομής με προσωπικό και μέσα (αεροναυτικές δυνάμεις), σε περίπτωση που η διαδικασία των συζητήσεων οδηγήσει στη συγκρότηση διεθνούς δύναμης.²

Τι άλλο θα μπορούσε να συζητήσει κανείς/καμία με ένα στρατάρχη; Το ελληνικό κράτος, αυτό της ψυχραιμής διπλωματίας, βρέθηκε να ανταλλάσει στρατό και πολεμική επιμελητεία με την προοπτική της αύξησης της επιρροής του στην λιβυκή επικράτεια. Την ίδια στιγμή βέβαια τα επίσημα στόματα δήλωναν πως στόχος του ελληνικού κράτους ήταν να ρυμουλκήσει τον Χ. Χαφτάρ στην οδό της διπλωματικής/πολιτικής επίλυσης.

Πέτυχε; Μάλλον όχι. Αλλά για δείτε... Τη στιγμή που ο Χαφτάρ ανατρέπει στην πράξη την εκκευρία που συμφώνησε στο Βερολίνο, το ελληνικό κράτος προσδίδει σπουδαιότερο ειδικό βάρος στη συμφωνία της Βάρης:

Όπως αποκάλυψε η «Κ» την Πέμπτη, η Αθήνα είχε σε βάθος συζητήσεις με τον στρατάρχη Χαλίφα Χαφτάρ και εμφανίζεται διατεθειμένη να υποστηρίξει τη Βεγγάζη, στον βαθμό που κάτι τέτοιο δεν παραβιάζει το διεθνές δίκαιο.³

Σε ελεύθερη μετάφραση: είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε αυτό που εμείς εννοούμε τόσα χρόνια ως διεθνές δίκαιο· την ιμπεριαλιστική μας πρωτοβουλία με κάθε δυνατό μέσο. Ποιες πένες; Έχουμε κανόνια...

ΠΩΣ ΜΠΗΚΕ Ο ΧΑΦΤΑΡ ΣΤΗ ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ; Η ΜΙΚΡΗ ΕΙΚΟΝΑ

Πριν προχωρήσουμε τους συλλογισμούς μας, χρειαζόμαστε μια εξήγηση. Πως έγινε τόσο γρήγορα ο κύριος με το σκούρο μουστάκι ο στρατάρχης της καρδιάς μας; Ας δούμε με ψυχραιμία την κατάσταση στη Λιβύη μας και βγάλουμε άκρη. Το λιβυκό κράτος μετά την ανατροπή και δολοφονία του Καντάφι δεν είναι αυτό που θα λέγαμε κράτος. Είναι ένα διαρκές πεδίο σύγκρουσης και διαπραγμάτευσης διαφορετικών ένοπλων ομάδων (militias) που διεκδικούν τον έλεγχο πάνω σε τρεις διαδικασίες άγριας καπιταλιστικής συσσώρευσης: α) λαθρεμπόριο πετρελαίου μέσω του ελέγχου των πηγών που βρίσκονται στο νότιο, δυτικό και ανατολικό, τμήμα της Λιβύης, β) λαθρεμπόριο όπλων από και προς την Ευρώπη και τις εμπόλεμες ζώνες της Αφρικής, γ) έλεγχο της μεταναστευτικής ροής από την Αφρική προς την Ευρώπη. Με αυτά τα «ευγενή σπορ» οι Χαφτάρ και Σάρατζ καταφέρνουν να πληρώνουν τους μισθοφορικούς στρατούς και τους πολιτοφύλακές τους. Μια τέταρτη αν και πιο μειοψηφική διάσταση είναι η ανοικοδόμηση: ο εμφύλιος πόλεμος έχει αφήσει την λιβυκή επικράτεια σε μεγάλο βαθμό ισοπεδωμένη οπότε τα κατασκευαστικά έργα

είναι απολύτως απαραίτητα για όποιον θέλει να κυριαρχήσει στην περιοχή συμμαχώντας με τον πληθυσμό.

Ας δούμε τώρα το ενδιαφέρον του ελληνικού κεφαλαίου για την καπιταλιστική συσσώρευση στην εμπόλεμη Λιβύη. Στις 16.03.2018 αναρτάται στο site energypress άρθρο με τίτλο: «Οκτώ έλληνες ναυτικοί κατηγορούνται για λαθρεμπόριο πετρελαίου στη Λιβύη». Γράφεται εκεί πως:

Το σκάφος Lamar, με σημαία Τόγκο «βρισκόταν στα χωρικά ύδατα της Λιβύης χωρίς έγκριση από τις αρμόδιες αρχές, σε μια ύποπτη ζώνη όπου γίνεται λαθρεμπόριο λιβυκών καυσίμων», συνέχισε ο εκπρόσωπος, διευκρινίζοντας ότι στην ίδια περιοχή έχουν εντοπιστεί στο πρόσφατο παρελθόν πολλά πλοία να φορτώνουν παράνομα πετρέλαιο. Το τάνκερ οδηγήθηκε σήμερα στη ναυτική βάση της Τρίπολης. Εκεί μεταφέρθηκαν και οι οκτώ ναυτικοί, οι οποίοο πρόκειται να προσαχθούν ενώπιον του γενικού εισαγγελέα, σύμφωνα πάντα με τον εκπρόσωπο.

Παρόμοιο είναι το δημοσίευμα της «Εφημερίδας των Συντακτών» που αναφέρεται σε πλοίο ιδιοκτησίας του Δ. Μελισσανίδη που βομβαρδίστηκε έξω από το λιμάνι της Ντέρνα, από την επίσημη κυβέρνηση της Λιβύης, υπό την υπόνοια πως μετέφερε παράνομα μισθοφόρους.⁴ Αντίστροφα τον Ιούλιο του 2018 οι ελληνικές αρχές είχαν μπλοκάρει φορτίο με όπλα που είχε ξεκινήσει από την Τουρκία για να φτάσει στη Μισράτα της Λιβύης.⁵ Και κάτι ακόμα. Στις 6 Μαρτίου του 2019 ο όμιλος Μυτιλιναίου ολοκληρώνει την κατασκευή ενός ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού στην ελεγχόμενη από τον Χαφτάρ Τομπρούκ της Λιβύης.⁶ Το έργο κόστισε συνολικά 400 εκατομμύρια δολάρια. Και φυσικά αποτελεί υπόσχεση για την ανάληψη κι άλλων εργασιών στο άμεσο μέλλον. Από τη μια πλευρά έχουμε τους έλληνες εφοπλιστές που αναπνέουν ελεύθερα όπου μυρίζει μπαρούτι -σπασίματα εμπόργκο, λαθρεμπόριο κάθε είδους κ.ο.κ είναι στη ρουτίνα του ελληνικού εφοπλιστικού κεφαλαίου- και από την άλλη το ελληνικό κατασκευαστικό κεφάλαιο που έχει το know-how στο να χτίζει μόλις το μπαρούτι κατακάτσει, έστω και για λίγο· βλ. την συμπεριφορά των ελληνικών κατασκευαστικών στην αραβική χερσόνησο και το Βόρειο Ιράκ.

Τα παραπάνω περιστατικά είναι ενδεικτικά.⁷ Αποδεικνύουν πως σε βάθος χρόνου το ελληνικό κράτος είχε στραμμένο το βλέμμα του προς τη Λιβύη προκειμένου να υποστηρίξει τα μαύρα συμφέροντα του εφοπλιστικού και κατασκευαστικού κεφαλαίου του. Η επιλογή του Χαφτάρ ως του ιδανικού συμμάχου στο λιβυκό πεδίο μάχης δεν έχει σαν άξονα μονάχα την αναχαίτι-

ση του συμφώνου της Άγκυρας με την Τρίπολη. Δεν γεννήθηκε χθες. Είναι προϊόν της εμπλοκής των ντόπιων αφεντικών στις διαδικασίες, λευκής και μαύρης, καπιταλιστικής συσσώρευσης στη λιβυκή επικράτεια και φυσικά της ηγεμονίας του ελληνικού εφοπλιστικού κεφαλαίου στην νοτιανατολική μεσόγειο.

Ο Χαφτάρ είναι φίλος. Είναι φίλος και η «διάσκεψη της Βάρης», αυτή η μεγάλη διπλωματική νίκη του ελληνικού κράτους, βαθαίνει τη συμμαχία και υπόσχεται ένα λαμπρό μέλλον για τα ελληνικά αφεντικά.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ

Όσα γράψαμε παραπάνω αποτελούν ικανή, όχι όμως και αναγκαία συνθήκη για την επιλογή του Χαφτάρ ως του εκλεκτού του έθνους. Θα μπορούσε να είναι άλλος στη θέση του. Όμως, η μεγάλη εικόνα του λιβυκού εμφυλίου είναι περισσότερο διαφωτιστική. Είναι γνωστό πως το magnum opus της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στην ανατολική μεσόγειο έχει το όνομα East-med. Ένα τελείως μαξιμαλιστικό σχέδιο εισαγωγής φυσικού αερίου από το Ισραήλ προς την Ευρώπη μέσω Κύπρου και Ιταλίας. Η υπογραφή των προσυμφώνων του East-med παρουσιάστηκε από τα ελληνικά ΜΜΕ περίπου ως η «γεωπολιτική εκμηδένιση» του τουρκικού κράτους και πανηγυρίστηκε δεόντως. Ο Υπουργός Ενέργειας, Κώστας Χατζηδάκης δήλωσε πως ο East-med θα προχωρήσει ανεξάρτητα από τις ορέξεις της Τουρκίας κλπ.⁸ Αυτό για το οποίο όμως δεν φρόντισαν να μας ενημερώσουν οι εθνικοί μας γεωπολιτικοί αναλυτές και δημοσιογράφοι είναι πως ο Ιταλός Υπουργός Εξωτερικών δήλωσε στο πρακτορείο Anadolu πως:

Είναι προφανές πως το σχέδιο του αγωγού east-med δεν είναι μια επιλογή με μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη προοπτική, αν συγκριθεί με άλλα σχέδια, ειδικά όταν λαμβάνουμε υπόψη το κόστος και την κατασκευαστική του διαδικασία.⁹

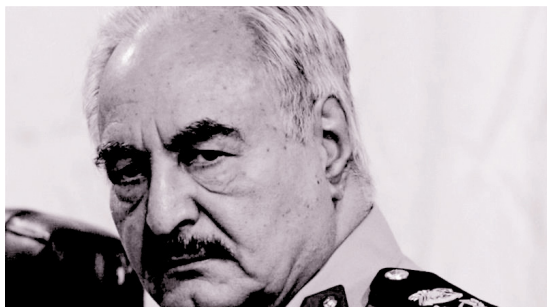
Το ελληνικό σχέδιο είναι μακροπρόθεσμο αναξιοπίστο και το ιταλικό κράτος δεν έχει κανένα λόγο να ποντάρει σ' αυτό. Κανένα λόγο. Ειδικά όταν έχει μπροστά του άμεσες εναλλακτικές. Για το ιταλικό κράτος και τις πετρελαϊκές του (ENI) η Λιβύη είναι ένας καλός σύμμαχος του οποίου οι αγωγοί φτάνουν ως τη Μεσόγειο και μπορούν να ξεφορτώσουν μεγάλες ποσότητες πετρελαίου και φυσικού αερίου με προορισμό την Ευρώπη μέσω της Ιταλίας.

Και εδώ είναι που έρχεται ο Χαφτάρ και ταιριάζει γάντι στα σχέδια του ελληνικού ιμπε-

ριαλισμού. Γιατί; «Σημειώνεται ότι τα λιμάνια της ανατολικής Λιβύης που ελέγχει η δύναμη του στρατάρχη Χαλίφα Χαφτάρ ανέστειλαν τις εξαγωγές αργού, κλιμακώνοντας την ένταση ενόψει της Διάσκεψης του Βερολίνου. Η κίνηση καταγράφεται την ώρα που η Γερμανία και τα Ηνωμένα Έθνη προσπαθούν να πείσουν τον Χαφτάρ και τους ξένους υποστηρικτές του να τερματίσει τις επιχειρήσεις των δυνάμεών του, που διαρκούν εννέα μήνες, για την κατάληψη της λιβυκής πρωτεύουσας, έδρα της Κυβέρνησης Εθνικής Συμφωνίας (ΚΕΣ) του πρωθυπουργού Φάγεζ αλ Σάρατζ»¹⁰ Ο Χαφτάρ τη στιγμή που αρνείται τη διπλωματική οδό και ανατρέπει στην πράξη κάθε εκκεχειρία, φροντίζει στο να απορρυθμίσει την ροή πετρελαίου από τη Λιβύη προς την Ευρώπη. Έτσι όσο πιο αναξιοπίστο ενεργειακός εταίρος μοιάζει να είναι το λιβυκό κράτος υπό τον Χαφτάρ, τόσο πιο αξιόπιστο μοιάζει να είναι το αναξιοπίστο και μαξιμαλιστικό ελληνικό σχέδιο.

Η επιλογή του στρατάρχη που ζητά στρατιωτικά ανταλλάγματα, δεν σέβεται την εκκεχειρία και απορρυθμίζει την ευρωπαϊκή ενεργειακή αγορά δεν είναι μονάχα μια διευθέτηση των άμεσων μικροσυμφερόντων του ελληνικού μαύρου και λευκού κεφαλαίου. Είναι την ίδια στιγμή ένα μακροπρόθεσμο ποντάρισμα προς την αστάθεια του λιβυκού κράτους. Στο βαθμό που αυτή η αστάθεια κάνει να μοιάζουν περισσότερο εύλογα τα ελληνικά ενεργειακά/πολεμικά πλάνα της Ανατολικής Μεσογείου.

Δεν είναι λύση πρώτης γραμμής. Ο Χαφτάρ συμβολίζει την μετατόπιση του ελληνικού κράτους προς μια ανοικτά μιλιταριστική οδό που σιγά σιγά εγκαταλείπει την επίφαση των «ενεργειακών συμφωνιών» και της «ενεργητικής διπλωματίας» για να διαπραγματευτεί ευθέως και σε στρατιωτική βάση την επιρροή του ελληνικού κράτους στην «ανατολική μεσόγειο». Θα μας πείτε, τι σημασία έχει; Ήταν γνωστό από την αρχή πως οι μαξιμαλισμοί με την ΑΟΖ του Καστελόριζου και τον μεγάλο σωλήνα του East-med δεν ήταν παρά μιλιταριστικά/ιμπεριαλιστικά σχέδια άσκησης επιρροής στην Ανατολική Μεσόγειο. Λειτουργούσαν ως «επίφαση» διακρατικής νομιμότητας με υπόβαθρο την κατίσχυση επί του τουρκικού κράτους. Το απροκάλυπτο ξήλωμά τους και η δημόσια πλέον «διπλωματία των κανονιών», σημαίνει μια φάση του ελληνικού ιμπεριαλισμού που επιχειρεί εναγωνίως να ανακτήσει το χαμένο διπλωματικό του κύρος με κάθε μέσο. Τι μένει όταν τα νόμιμα μέσα ξηλώνονται; Ο στρατάρχης είναι η αρχή, τα πάτριος στη Σαουδική Αραβία και η αναβάθμιση των στρατιωτικών βάσεων είναι η συνέχεια και μετά...

Ο εθνικός στρατάρχης και το βλέμμα

Μόνη απουσία ο ελληνόφωνος νάυαρχος

Ο νέος φίλος της ελληνικής δημοκρατίας

ΚΑΪΡΟ ΚΑΛΕΙ ΜΟΣΧΑ VS ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΜΑΣ ΣΥΜΜΑΧΟΙ

Διαβάζοντας τώρα τον Libya Observer παρατηρούμε τις εξής αντιφατικές ειδήσεις: Στις 6.01 Ρώσοι μισθοφόροι φτάνουν προς ενίσχυση του Χαφτάρ με αεροπλάνα της Ρωσικής αεροπορίας. Οι εταιρίες πολέμου Moran και Schit Security Group φτάνουν προς ενίσχυση της Wagner group που από καιρό συνεργαζόταν με τα στρατεύματα του αγαπημένου στρατάρχη.¹¹ Έξι μέρες μετά στις 12.01 διαβάζουμε στο ίδιο site πως οι μισθοφόροι της Wagner Group αποχωρούν από το μέτωπο της Τρίπολης ύστερα από συνεννόηση της Άγκυρας με τη Μόσχα.¹² Η αυξημένη εξάρτηση του Χαφτάρ από τους Ρώσους μισθοφόρους μοιάζει να τον μπλέκει μέσα στη Ρωσοτουρκική συνεννόηση, την ίδια στιγμή που το Κάιρο, παραδοσιακός σύμμαχος του Χαφτάρ, τον θέτει προοδευτικά σε δυσμένεια.¹³ Οι μόνοι σταθεροί σύμμαχοι του Χαφτάρ και του τυχοδιωκτισμού του παραμένουν το ελληνικό κράτος, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία.

Ο Βασίλης Νέδος, στην Καθημερινή, είναι σαφής:

Σημειώνεται ότι ήδη από χθες βρίσκεται στο λιμάνι του Πειραιά και το γαλλικό ελικόπτεροφόρο πολεμικό πλοίο «Dixmude», το οποίο συμμετείχε σε ασκήσεις με τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Στην πραγματικότητα, η ολοένα στενότερη σχέση με τη Γαλλία αποτελεί ένα μόνο τμήμα της ελληνικής διπλωματικής προσπάθειας, η οποία πλέον εκτείνεται και στον αραβικό κόσμο, μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας για μεταφορά μιας συστοιχίας αντιαεροπορικών πυραύλων Πάτριος στη Σαουδική Αραβία, αλλά και τις ολοένα στενότερες επαφές με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.¹⁴

Ενώ ο Κυριάκος Μητσοτάκης κατά την επίσκεψη του στο Παρίσι προσέθεσε στην ελληνογαλλική φιλία, πέρα από τη διπλωματική και τη στρατιωτική παράμετρο: «αυτή η στρατηγικής σημασίας συμφωνία θα έχει φυσικά και πολιτικές προεκτάσεις, θα είναι μία συμφωνία μεταξύ των υπουργείων Αμύνης. Μιλάμε για μία βιομηχανική συνεργασία και κοινές επιχειρήσεις»¹⁵

Το ελληνικό κράτος κινείται πάνω σε μια σύνθετη συνάρτηση: από τη μια πλευρά ο Χαφτάρ και η επιδίωξη της αστάθειας για το λιβυκικό πεδίο μάχης κι από την άλλη η περικύκλωση του τουρκικού κράτους που έχει το όνομα

East-med. Αυτοί είναι οι πόλοι που οδηγούν το ελληνικό κράτος μέσα σε δύο περιφερειακές συμμαχίες: Ισραήλ-Κύπρος-Αίγυπτος από τη μια, Γαλλία- Σαουδική Αραβία- Αραβικά Εμιράτα από την άλλη. Δεν χρειάζονται περισσότερα. Το ποιόν των συμμάχων αντανάκλα το είδος των σχεδίων του ελληνικού κράτους για την περιοχή. Οι δηλώσεις του Έλληνα πρωθυπουργού μετά την επίσκεψη σε Σαουδική Αραβία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, μας το κάνουν λίγο περισσότερο από προφανές: «Υπάρχει μια ομάδα χωρών, με τις οποίες έχουμε κοινή αντίληψη για την προώθηση της σταθερότητας και της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή μας»¹⁶ Κοινή αντίληψη για τη σταθερότητα και την ειρήνη με το κράτος που ενορχήστρωσε τον τεμαχισμό του δημοσιογράφου Κασόγκι...

Η ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΥΣΗ -ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ

Μπαίνουμε στον πειρασμό στο σημείο αυτό να αναδημοσιεύσουμε την ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ αυτούσια. «Μιλάει από μόνη της» γι' αυτό και της αρμόζει μονάχα ένας σύντομος σχολιασμός:

Πρώτον, δεν υπάρχει Έλληνας που επιχαιρεί για την απουσία της χώρας από τη Διάσκεψη του Βερολίνου για τη Λιβύη.

Δεύτερον, δεν υπάρχει Έλληνας που επιχαιρεί για τις αντιφατικές δηλώσεις και την απίστευτη κακοφωνία που σημειώνεται μεταξύ των υπουργών και στελεχών της κυβέρνησης τους τελευταίους μήνες για το: [...]

- αν υπάρχει όντως διακριτή πρωτοβουλία των ΗΠΑ για αποφυγή θερμού επεισοδίου με την Τουρκία έξω από την Κρήτη μετά την επίσκεψη του πρωθυπουργού στη Ουάσινγκτον
- αν παλεύουμε να συμμετάσχουμε στην επικείμενη Σύνοδο στο Βερολίνο, όπως δηλώνει ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, ή δεν θα συμμετάσχουμε, όπως δηλώνει ο υπουργός Εξωτερικών.¹⁷

Η εθνικά σοβαρή αριστερά είχε δείξει δείγματα. Μην ξεχνάμε πως την προηγούμενη πενταετία πρωταγωνιστούσε, από τη θέση την κυβέρνηση, στην αντι-τουρκική ρητορική. Και τώρα μια από τα ίδια: εμφανίζεται ως ο θεματοφύλακας των ελληνικών συμφερόντων στην ανατολική μεσόγειο. Ανάμεσα στα άλλα επαναφέρει και τη λέξη «κύρωση». Την αγαπημένη λέξη του προέδρου Τραμπ την τελευταία πενταετία. Η κριτική της αντιπολίτευσης είναι εκεί για να μας θυμίζει πως η εθνική γραμμή και οι κοινοτυπίες της

είναι παρούσες. Η εθνική ενότητα, η διαμάχη για το ποιος εκπροσωπεί καλύτερα τα εθνικά συμφέροντα είναι ένας μηχανισμός σιωπής και συναίνεσης:

Οι «πολεμικές» ατάκες φέρνουν ίσως σταυρούς, αλλά είναι επικίνδυνες. Γενικά, όταν μπερδεύεις την εξωτερική με την εσωτερική πολιτική χάνεται η μπάλα και γι' αυτό χρειάζονται πάντοτε οι επαγγελματίες σύμβουλοι και χειριστές, που δουλεύουν τους δεν είναι να ζυγίζουν το πολιτικό κόστος.¹⁸

Προς το παρόν μπορούμε να κάνουμε μόνο σενάρια για το πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα. Καλό είναι να είμαστε έτοιμοι για όλα, να μην είμαστε μόνοι μας και να αποφύγουμε την αχρείαση κλιμάκωση και το εσωτερικό πολιτικό κλοτσοσκούφι.¹⁹

Συντάκτης και των δύο παραπάνω αποσπασμάτων είναι ο Αλέξης Παπαχελάς. Αυτοπαρουσιάζεται ως εισηγητής μιας νηφάλιας εξωτερικής πολιτικής. Ενώς πολιτικού ρεαλισμού, που για τα ιερά τέρατα των ελληνικών διεθνών σχέσεων (βλ. Ν. Κοτζιάς, Ντ. Μπακογιάννη, Ε. Βενιζέλος) είναι η μοναδική πατριωτική οδός. Ο Παπαχελάς υπαινίσσεται, αν δεν το γράφει ξεκάθαρα, πως υπάρχουν παράγοντες που εξωθούν την ελληνική εξωτερική πολιτική προς εμπόλεμες οδούς. Είναι το ανορθολογικό εσωτερικό ακροατήριο; Είναι η δεξιό πολιτευτές που αναζητούν την εκλογική υποστήριξη του εθνικιστικού ακροατηρίου; Πως γίνεται, τέλος πάντων, η διπλωματία των ψυχραιμών να στριφογυρίζει διαρκώς στα χείλη της τη φράση «θερμό επεισόδιο»;

Εάν χρειαστεί θα απαντήσουμε, εάν κρίνουμε ότι έχουν ξεπεραστεί οι κόκκινες γραμμές πράγμα που σημαίνει ότι εξετάζουμε όλα τα σενάρια ακόμη και αυτό της στρατιωτικής εμπλοκής.²⁰

Του είπα ότι η Ελλάδα είναι έτοιμη να βοηθήσει την επόμενη ημέρα στη Λιβύη είτε με δυνάμεις για να υπάρξει ανακωχή, είτε με βοήθεια για άρση του εμπάργκο όπλων.²¹

Οι παραπάνω δύο δηλώσεις είναι του Υπ. Αμ και του Υπ. Εξ. Είναι ψυχραιμοί. Κατά τη διάρκεια της ελληνικής ενασχόλησης με τον εμφύλιο πόλεμο στη Λιβύη και οι δύο φροντίζουν η ρητορική νηφαλιότητά τους πάντα να καταλήγει όμως στη δυνατότητα του ελληνικού κράτους να παρέμβει με στρατιωτικούς όρους στη Β.

Αφρική και την νοτιοανατολική μεσόγειο.

Με αφορμή το μνημόνιο Άγκυρας- Λιβύης τα επίσημα και τα ανεπίσημα κρατικά στόματα συνεχίσαν στο σύνθηρες μοτίβο: «κάνουμε ότι μπορούμε για να αποτρέψουμε ένα θερμό επεισόδιο με την Τουρκία, αλλά...», «θα συμμετάσχουμε σε κάθε νόμιμη στρατιωτική παρέμβαση». Η επίμονη αναφορά της φράσης «θερμό επεισόδιο» ή «πόλεμος» έχει τετραπλή λειτουργία α) είναι ότι χρειάζεται ο εθνικός κορμός για να παραμένει αδιαμαρτύρητα στρατευμένος με τα σχέδια του ελληνικού ιμπεριαλισμού, β) επιτρέπει στις στρατιωτικές δαπάνες, που είχαν μειωθεί εν μέσω της κρίσης, να αυξάνονται καθώς οι κυβερνήσεις υπογράφουν όλο και περισσότερες εξοπλιστικές συμφωνίες²² γ) επιτρέπει στο ελληνικό κράτος να ασκεί μια διπλωματία των κανονίων και των σωλήνων στην Ανατολική Μεσόγειο, δ) επιβάλλει την «έκτακτη ανάγκη» στον τρόπο που σκεφτόμαστε, γράφουμε και συζητάμε για τα «εθνικά ζητήματα».

Και κάτι ακόμα. Η διπλωματία της «Βάρης» και η φιλοπόλεμη ελληνική ρητορική λειτουργούν συνδυαστικά. Η αποκάλυψη των μηχανισμών του ελληνικού κράτους στην πλήρη милитарιστική τους ορατότητα απαιτούν την επιβολή της «έκτακτης ανάγκης», της «εθνικής ενότητας» με κάθε μέσο. Όσο περισσότερο εμφανώς ιμπεριαλιστικό γίνεται το ελληνικό κράτος, όσο μετατοπίζεται προς τη διπλωματία των κανονίων, όσο αποτυγχάνουν οι ενεργειακές προφάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, τόσο τα «θερμά επεισόδια» και τα θερμά επεισόδια θα εντάσσονται στις κοινοτοπίες της καθημερινής ζωής. Το έχουν πει παλιά. Ισχύει ακόμα. Όταν τα θερμά επεισόδια μετράνε τη μέρα και τη νύχτα, κάθε μέρα και κάθε νύχτα αποκτά την ένταση «θερμού επεισοδίου».

1. Χαφτάρ Βάρη: Τα κοψίδια του στρατάρχη στην Ελλάδα, alphafreepress.gr, 19.01.2020
2. Βασίλης Νέδος, Καθημερινή, Το παρασκήνιο της επίσκεψης του Χαλίφα Χαφτάρ στην Αθήνα, 24.01.2020
3. Βασίλης Νέδος, Διπλωματική αντιπίθεση σε όλα τα μέτωπα, Καθημερινή, 27.01.2020.
4. Αφροδίτη Τζιαντζή, Κυβερνητικός πανικός on air για το τάνκερ Μελισσανίδη, Εφημερίδα των Συντακτών, 07.01.2015
5. Κώστας Κουκουμάκας, Ένα καράβι με χιλιάδες σφαίρες και όπλα για τους αντάρτες της Λιβύης, vice, 09.07.2018
6. Χρήστος Κολώνας, Η άλλη όψη της συμφωνίας Μυτιληναίου στη Λιβύη, euro2day, 29.09.2017
7. Κάτι παραπάνω ενδεικτικά. Είναι γνωστό πως για κάθε δημοσιοποίηση μια πτυχής από τις παράνομες δραστηριότητες των ντόπιων αφεντικών υπάρχουν άλλες δέκα που μένουν αφανείς. Πόσο μάλλον σε ότι έχει να κάνει με τον πόλεμο...

8. Ekathimerini.com, East-med deal to be inked January, no word on Italy yet, 23.12.2019
9. Italy's foreign minister expresses doubts over feasibility of East- med pipeline, The times- of- Israel, 18.01.2020
10. Λιβύη: ο Χαφτάρ σταμάτησε τις κόνουλες του πετρελαίου, Τα Νέα, 18.01.2020.
11. Two Russian firms join Wagner group in supplying Haftar with mercenaries, Libya Observer, 06.01.2020
12. Army Official: Wagner group mercenaries have starting pulling out of Tripoli frontlines, Libya Observer, 12.01.2020
13. Egypt's Sisi considers withdrawing support from Libya's Haftar, Middle East Eye, 22.01.2020.
14. Βασίλης Νέδος, Διπλωματική αντιπίθεση σε όλα τα μέτωπα, Καθημερινή, 27.01.2020.
15. Βίκυ Σαμάρα, Αμυντική συμφωνία Ελλάδας- Γαλλίας απέναντι στην Τουρκία, News24/7, 29.01.2020
16. Καθημερινή, Κυρ. Μητσοτάκης: Σημαντικά κεφάλαια από χώρες του Κόλπου για στήριξη της ελληνικής οικονομίας, 04.02.2020.
17. Ο Τσίπρας προσκλήθηκε στη Διάσκεψη για τη Λιβύη το 2018, ο Μητσοτάκης όχι το 2020, ο ΣΥΡΙΖΑ φταίει!, Documento, 15.01.2020
18. Αλέξης Παπαχελάς, Καθημερινή, Οι πολεμικές ατάκες είναι επικίνδυνες, 19.01.2020
19. Αλέξης Παπαχελάς, Καθημερινή, Κακό σημάδι η διακοπή επικοινωνίας, 26.01.2020.
20. Παναγιωτόπουλος για Τουρκία: Εξετάζουμε όλα τα σενάρια ακόμη και τη στρατιωτική εμπλοκή, ΣΚΑΙ, 26.01.2020
21. Απόσπασμα από τις δηλώσεις του Υπ. Εξ. Ν.Δένδια στην ΕΡΤ αμέσως μετά τη συνάντηση με τον Χαλίφα Χαφτάρ
22. βλ. στο Defencereview.gr το άρθρο: Ελληνικός στρατός, γραμμή εκκίνησης για τρία εξοπλιστικά προγράμματα, 27.12.2019.